

Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji „Antyczna i bizantyńska sztuka kulinarna”, Lublin, 9 listopada 2012 r.

9 listopada 2012 r. odbyła się Ogólnopolska Konferencja zatytułowana: „Antyczna i bizantyńska sztuka kulinarna”. Organizatorami sympozjum były: Katedra Historii Bizancjum KUL, Katedra Historii Kościoła w Starożytności Chrześcijańskiej KUL i Zakład Historii Starożytnej UMCS w Lublinie.

Miała to być konferencja, zgodnie z zamierzeniem Profesorów Piotra Kochanka, Dariusza Słapka i ks. Piotra Szczura, o charakterze interdyscyplinarnym. Zaproponowany temat wydawał się interesujący zarówno, jeśli chodzi o filologów klasycznych, historyków, archeologów, jak i socjologów. Ramy chronologiczne zgłoszonych i wygłoszonych następnie referatów obejmowały epokę starożytności grecko-rzymskiej oraz początki średniowiecza. W sumie udział w konferencji zgłosili prelegenci z siedmiu ośrodków: KUL, UAM, UG, UKSW, UŁ, UMCS i UMK.

Miejsce, gdzie miały być zaprezentowane referaty, była aula C-1031 w Collegium Jana Pawła II na KUL-u. Po zakończeniu obrad zaplanowano degustację potraw kuchni antycznej przygotowanych przez studentów Koła Amatorów Antyku, działającego przy Zakładzie Historii Starożytnej UMCS (sale 18 i 19 w gmachu Nowej Humanistyki UMCS).

Samo sympozjum zostało podzielone na cztery sesje – dwie przedpołudniowe i dwie popołudniowe.

Jako pierwszy wystąpił prof. dr hab. Sławomir Wyszomirski (UMK), który zaprezentował referat: „Potrawy na uczenie Nazydiena (Horatius, Sat. II 8) a *De re coquinaria* Apicjusza”. Głos zabrał następnie dr Stanisław Ducin (UMCS), przedstawiając temat: „Dieta garnizonowa a menu marszowe legionów rzymskich epoki pryncypatu”. Kwestię diety starożytnych pustelników w Egipcie omówił natomiast ks. prof. dr hab. Leon Nieścior (UKSW).

Następnie miała miejsce dyskusja, w trakcie której wspomniani referenci odpowiadali na zadawane pytania. Szczególnie zainteresowanie wzbudzała kwestia m.in. ilości kalorii spoży-

wanych dziennie przez współczesnych żołnierzy czy kwestia menu mnichów i pustelników w starożytnym Egipcie.

Drugą część sesji rozpoczął prof. dr hab. Ireneusz Mikołajczyk (UMK), który omówił problem pszczelarstwa w antycznej literaturze agronomicznej. Po nim głos zabrał dr Krzysztof Antczak (UAM), prezentując referat zatytułowany: „*Hispania ferax vini*. Wina hiszpańskie w przekazie Pliniusza Starszego”. Ks. prof. dr hab. Piotr Szczur (KUL) przedstawił ocenę pijaństwa w świetle tekstów Jana Chryzostoma.

Po wspomnianych odczytach były zadawane pytania oraz miała miejsce dyskusja, po czym ogłoszona została przerwa obiadowa.

Przewodniczącym dwóch pierwszych sesji przedpołudniowych był dr Henryk Kowalski (UMCS).

Trzecią część sesji rozpoczął mgr Krzysztof Jagusiak (UŁ), który zajął się problemem wykorzystania pism Orybazjusza jako źródła informacji o pożywieniu ludzi w późnym Cesarstwie Rzymskim. Po nim głos zabrała mgr Zofia Rzeźnicka (UŁ), charakteryzując wykorzystanie prosa w gastronomii antyku i w okresie wczesnego Bizancjum. Właściwości owsa w konsumpcji i jako medykamentu wg wybranych greckich źródeł medycznych przedstawił prof. dr hab. Maciej Kokoszka (UŁ). Tę część wystąpień także zakończyła dyskusja, a potem krótka przerwa na kawę.

W czwartej części sympozjum prof. Sławomir Bralewski, prof. (UŁ), zreferował kwestię praktykowania postu w świetle historiografii kościelnej w V w. n.e. Prof. dr hab. Anna Marciniak-Kajzer (UŁ) zaprezentowała wygląd średniowiecznych kuchni. Wreszcie problem, czy Rzymianie bardziej preferowali ciepłe czy zimne potrawy, przybliżył prof. dr hab. Dariusz Słapek (UMCS).

Przewodniczącym obu sesji popołudniowych był dr Ireneusz Łuć (UMCS).

Po zakończeniu części plenarnej uczestnicy konferencji udali się do gmachu Nowej Humanistyki UMCS, gdzie czekała już na nich

„antyczna uczta” przygotowana przez studentów Koła Amatorów Antyku. Dania były serwowane przez osoby w szatach z epoki. I były to potrawy uważane na bazie m.in. grochu, soczewicy oraz z wykorzystaniem mięs. Uczestnicy konferencji mogli posmakować potraw, które przygotowano na podstawie zachowanych prze-

pisów antycznych, w tym także tych ujętych w specjalnie wydanej broszurze, zatytułowanej *Z antycznej kultury... Kulinarne receptury (na podstawie źródeł wygotował Maciej Kokoszko)*.

Ireneusz Łuć
Lublin

Sprawozdanie z konferencji „Powstanie styczniowe 1863 r. i carskie więzienia w Królestwie Polskim”, Lublin, 8 maja 2013 r.

8 maja 2013 r. w okazałej Sali Obrad Rady Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie odbyła się konferencja naukowa z udziałem zagranicznych gości na temat „Powstanie styczniowe 1863 r. i carskie więzienia w Królestwie Polskim” pod honorowym patronatem gen. Jacka Włodarskiego – dyrektora generalnego Służby Więziennej. Jej organizatorami byli: Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Lublinie oraz Instytut Historii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (UMCS). Przedsięwzięcie wsparł Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa Okręgu Lubelskiego. Na konferencję przybyli: gospodarz obiektu, dziekan Wydziału Humanistycznego prof. dr hab. Robert Litwiński, dyrektor Instytutu Historii dr hab. Dariusz Słapek, gen. dr Jacek Pomiankiewicz – dyrektor generalny Służby Więziennej w latach 2006–2009, zastępca dyrektora okręgowego Służby Więziennej w Lublinie płk Jerzy Kopeć, referenci, dyrektorzy aresztów śledczych i zakładów karnych okręgu lubelskiego oraz przewodniczący kół terenowych Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa Okręgu Lubelskiego. Konferencja cieszyła się sioną także bardzo dużym zainteresowaniem ze strony studentów.

Z inicjatywą zorganizowania konferencji upamiętniającej 150. rocznicę wybuchu powstania styczniowego wyszło na początku tego roku kierownictwo Służby Więziennej Okręgu Lubelskiego. Projekt spotkał się z przychylnością zarówno dyrektora Instytutu Historii

UMCS, jak i w dalszej kolejności dziekana Wydziału Humanistycznego prof. dr hab. Roberta Litwińskiego, którego zainteresowania badawcze dotyczą między innymi historii służb mundurowych. Założeniem konferencji było zarówno upamiętnienie narodowego zrywu sprzed 150 lat, jak i uzyskanie odpowiedzi na pytanie, jaką faktycznie rolę w represjach wobec powstańców styczniowych i osób udzielających pomocy powstaniu odegrały więzienia w Królestwie Polskim. Choć w owym czasie zdecydowaną większość kadry więziennej, łącznie z naczelnikami, stanowili Polacy, to trudno wspomniane więzienia nazwać polskimi w aspekcie zadań przez nie wykonywanych na rzecz bezpieczeństwa carskiego panowania. W więzieniach tych przecież przetrzymywano schwytych powstańców, których następnie sądzono i wykonano na nich kilkadziesiąt wyroków śmierci. Pozostałych skierowano na zesłanie. Najsurowsze więzienia mieściły się w Cytadeli Warszawskiej i Twierdzy Zamość. Wśród typowych obiektów o charakterze penitencjarnym, które odegrały istotną rolę w systemie carskiej represji wobec powstańców styczniowych, warto wymienić chociażby więzienie na Zamku Lubelskim, w Sieradzu i w Piotrkowie. Temat ten nie był dotychczas dokładnie zbadany, a więc z powodzeniem stanowił płaszczyznę do prezentacji nowych ustaleń opartych na naukowej kwerendzie badawczej. By nie zawęzić merytorycznego przesłania konferencji, rozszerzono jej formułę o tematy pokrewne, między innymi dotyczące przepisów prawa karnego obowiązującego w Królestwie Polskim w okresie po-